

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Krizový plán školy stanovuje závazný postup pro všechny pracovníky školy při řešení krizových situací ve škole.

Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

1. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28
2. Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10194/2002-14
3. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. 21149/2016
4. Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j. 14423/99-22

Krizový plán vychází z těchto zákonů:

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociální a právní ochraně dětí
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 140/1967 Sb., trestní zákon
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Závazný pokyn policejního Prezidenta č. 8/2001 č. 4/200 o vstupu Policie ČR do škol

Krizový tým:

- Výchovný poradce: Mgr. Blanka Horvátová
- Metodik prevence: Mgr. Libuše Chudobová
- Ředitel školy: Mgr. Martin Paclík
- Zástupce ředitele školy: Zbyněk Vlček

Prevence rizikových jevů je ve škole zajišťována celoročně podle Preventivního programu školy. V prevenci rizikového chování žáků se zaměřujeme na předcházení vzniku a rozvoje rizikových jevů, které by mohly směřovat ke spáchání přestupků nebo dokonce trestných činů. Zjistí-li škola výskyt rizikového chování žáků, řeší jej podle dále uvedených postupů.

Jednotný postup v případě řešení krizových situací ve škole

TABÁKOVÉ VÝROBKY

Zákon 379/2005 a jeho novelizace zakazuje kouření ve vnějších i vnitřních prostorách všech typů škol a školských zařízení. Nedodržuje-li osoba zákaz kouření v místech uvedených v § 8 odst. 1 a 2, a to ani po výzvě provozovatele, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila, je provozovatel oprávněn požádat městskou policii, nebo Policii ČR o zákrok směřující k dodržení zákazu.

Podle ustanovení školního řádu je žákům v areálu školy při akcích organizovaných školou zakázáno kouřit (jak klasické, tak i elektronické cigarety). Zakázáno je také tabákové výrobky do školy a na školní akce nosit.

1. Je-li žák ve škole přistižen při konzumaci tabákových výrobků, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek či elektronickou cigaretu je nutné žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník o událost sepíše stručný zápis s vyjádřením žáka, který bude založen v agendě školního metodika prevence, a vyrozumí ředitele školy.
4. Třídní učitel o porušení zákazu kouření informuje zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V závažných případech, zejména s ohledem na věk a chování žáka, jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte (OSPOD).
6. Škola žáku uloží výchovné opatření podle školního řádu a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci nezletilého žáka.

ALKOHOL

Prodej alkoholu osobám mladším 18 let je v ČR zakázán. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Podle ustanovení školního řádu je žákům v areálu školy a při akcích organizovaných školou zakázáno požívat alkoholické nápoje. Zakázáno je také alkohol do školy a na školní akce nosit.

Konzumace alkoholu žákem ve škole

1. Je-li žák ve škole nebo na školní akci přistižen při konzumaci alkoholu, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je nutné žákovi odebrat (pokud možno za přítomnosti svědka – zaměstnance školy) a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnost momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí (Bezprostřední ohrožení na zdraví a životě).
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci (tel 155).
5. Jestliže nehrozí akutní nebezpečí ohrožení zdraví a života žáka, sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka, který bude založen v agendě školního metodika prevence, a informuje vedení školy.
6. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka neprodleně vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý

k pobytu ve škole. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyzoomí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.

7. Třídni učitel, který je o věci informován vedením školy, ohlásí skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole, zákonnému zástupci žáka.
8. V závažných případech, zejména s ohledem na věk a chování žáka, nebo pokud se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte (§ 10 odst. 4 písmeno g) zákona 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí).
9. Škola žáku uloží výchovné opatření podle školního řádu a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci nezletilého žáka.
10. V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonného zástupce, poskytne škola potřebné informace o možnosti odborné pomoci při řešení takové situace.

Nález alkoholu ve škole

1. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:
 - a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
 - d) Zpracují stručný záznam o události.
2. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:
 - a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - c) O nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u něhož byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
 - d) O nález pracovník školy vyzoomí zákonného zástupce žáka a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i OSPOD.
 - e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, jenž se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY

Je zakázána výroba, distribuce, přechovávání, šíření a propagace OPL, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek. Distribuce OPL je považována za protiprávní jednání, může být kvalifikována jako trestný čin, množství látky není rozhodující. Přechovávání OPL je také protiprávní jednání, může být kvalifikováno jako přestupek nebo jako trestný čin. Prokázané navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za rizikové a protiprávní jednání.

Konzumace OPL ve škole

1. Je-li žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy, v době vyučování nebo při akci pořádané školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku žáku pracovník školy odebere za přítomnosti další osoby a s použitím ochranných pomůcek a zajistí tak, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat.

3. Podle závažnost momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, posoudí pedagogický pracovník, jestli žáku nehrozí nějaké nebezpečí (bezprostřední ohrožení zdraví a života).
4. V případě, že je žák pod vlivem OPL ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči, přivolá lékařskou službu první pomoci (tel. 155) a Policii ČR.
5. Pokud akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
6. O událost pracovník sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, včetně toho, zda byly provedeny orientační testy na OPL, případně další vyšetření a s jakým výsledkem. Tento záznam založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
7. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování nebo není schopen dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého žáka a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Škola může od OSPOD vyžadovat pomoc.
9. Škola oznámí skutečnost, že nezletilý žák konzumoval OPL ve škole, jeho zákonnému zástupci. Zákonný zástupce má právo se k této skutečnosti a k postupu školy písemně vyjádřit.
10. Škola splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště žáka.
11. Škola žáku uloží výchovné opatření podle školního řádu a oznámí uložení tohoto opatření zákonnému zástupci nezletilého žáka.
12. V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

Distribuce OPL ve škole

1. Má-li pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, informuje o této skutečnosti vedení školy. Škola je povinna o této skutečnosti vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR (jedná se o podezření ze spáchání trestného činu).
2. Jestliže se distribuce OPL dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce této osoby a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
3. Pokud v rámci podezření na distribuci OPL zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

Nález OPL ve škole

1. V případě, kdy zaměstnanec školy nalezne v prostorách školy látku, kterou považuje za OPL, postupuje takto:
 - a) Látku nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy a zpracuje písemný záznam o události.
 - c) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
 - d) V případě časové překážky na straně Policie ČR je třeba látku za přítomnosti dalšího zaměstnance školy s použitím ochranných rukavic vložit do obálky, na kterou se napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku je nutné přelepit, přelep opatřit razítkem školy

a podpisem zaměstnance a uschovat do školního trezoru. Zajištěnou látku bude následně předána Policii ČR...

2. V případě, kdy zaměstnanec školy zadrží u některého žáka látku, kterou považuje za OPL, postupuje takto:
 - a) Zabavenou látku nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - c) O nález sepiše stručný záznam, který bude obsahovat datum, místo a čas nález, jméno a vyjádření žáka, u něhož byla látka nalezena. Zápis podepíše zaměstnanec i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který jej odevzdal). V případě, že žák odmítne zápis podepsat, uvede zaměstnanec tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
 - d) O nález škola vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky, a informuje zákonného zástupce žáka.
 - e) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, zaměstnanec školy předá zajištěnou látku přivolanému lékaři, který se dostaví v případě, že to vyžaduje zdravotní stav žáka. Další postup nutný k identifikaci látky potom zajistí Policie ČR.
3. V případě, kdy zaměstnanci školy mají důvodné podezření, že některý z žáků má u sebe OPL, postupují takto:
 - a) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce nezletilého žáka.
 - b) Do příjezdu Policie ČR zajistí dohled nad žákem a jeho izolaci od ostatních žáků. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

ŠIKANÁ

1. Okamžitá ochrana oběti:
Umístění žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby. Kontaktování rodičů, aby si dítě vyzvedli a domluvili se na dalším postupu.
2. Stanovení strategie:
Situaci řeší krizový tým ve složení - ředitel školy, třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, popř. externí odborník – psycholog.
3. Rozhovor se žáky v pořadí: oběť, svědci, agresori.
Výpovědi jsou zaznamenávány dostatečně přesně. Dle situace je možno agresory oddělit od kolektivu, aby nemohli ovlivnit svědky. Je třeba zjistit:
 - a) Kdo je oběť?
 - b) Kdo je agresor?
 - c) Kdy a kde k šikaně dochází?
 - d) Jakou formou?
 - e) Jak dlouho a jak často trvá?
 - f) Proč X ubližoval?
 - g) Jaký trest (opatření) navrhuješ?
 - h) Proč?
 - i) Jak lze násilí v budoucnu zabránit?
4. Oznámení:
Ředitel informuje vždy OSPOD a PPP, případně policii či další orgány.

5. Informace učitelskému sboru a jeho účast:
Ředitel školy svolá poradou, seznámí učitele s okolnostmi vzniku a vyšetřování případu. Za krizový tým přednese návrh výchovných opatření a způsobu práce s klimatem třídy.
6. Individuální schůzky s rodiči aktérů případu (agresorů, oběti):
Je vhodné jednat s rodiči obětí a agresorů odděleně, rodiče agresorů zvat po jednom páru. Jednání je přítomen ředitel, VP, ŠMP, TU. Je žádoucí přítomnost obou rodičů projednávaných dětí. Jsou seznámeni s případem a opatřeními, která škola přijme. Obě strany podepíší zápis z jednání. Rodičům lze doporučit, aby děti nechali vyšetřit.
7. Dohoda o vzájemné informovanosti:
Škola se (pokud je to možné) s rodiči dohodne na vzájemném informování, např. zprávy z vyšetření apod.
8. Třídnická hodina pro žáky:
Žáci jsou informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních školy. TU ostatních tříd využijí případ k diskusi, informují o možnostech pomoci pro oběti a svědky šikany.
9. Mimořádná třídní schůzka:
Rodiče jsou informováni o situaci, průběhu vyšetřování a opatřeních pro zamezení dalších problémů. Rodiče jsou ubezpečeni o kompetencích školy případ dále řešit a jsou vyzváni ke zvýšené pozornosti a spolupráci.

Škála opatření vůči agresorovi (agresorům)

Podle závažnosti šikany a podle přístupu agresora (agresorů) ke svému chování se uplatní některá z následujících opatření:

- a) domluva TU, informace rodičům,
- b) napomenutí TU, důtka TU, důtka ŘŠ,
- c) podmíněné vyloučení ze školy, vyloučení ze školy (po splnění povinné školní docházky),
- d) snížená známka z chování,
- e) doporučení rodičům zainteresovaných dětí vyhledat odbornou pomoc (PPP, SVP),
- f) doporučení rodičům umístit žáka do pobytového oddělení střediska výchovné péče,
- g) návrh OSPOD k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy.

KYBERŠIKANA

Kyberšikana je definována jako zneužití ICT (informačních a komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrožit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určují její závažnost.

Postup při řešení kyberšikany ve škole

1. Pokud je žák vystaven některé z forem soustavného obtěžování nebo napadání přes internet, mobilní telefon nebo přes sociální sítě, sepíše ten, kdo informaci převzal, okamžitě zápis prvotního kontaktu a informuje vedení školy, výchovného poradce nebo školního metodika prevence. Podle vyjádření MŠMT z roku 2009 by se škola měla zabývat kyberšikanou vždy, když se o ní dozví.
2. TU pozve rodiče nebo zákonné zástupce žáka - oběti do školy a s jejich pomocí se snaží eliminovat možnost přístupu agresora k žákovi (oběti).

3. Pokud je agresor neznámý, je v této situaci doporučeno řídit se pravidly pro bezpečný pohyb na internetu (také je lepší změnit telefonní číslo, účet na Facebooku, internetu, mailu či zvolit jinou sociální síť). Po určitou dobu se snažit vyhýbat těmto médiím. V každém případě je nutné informovat Policii ČR.
4. Pokud je agresor známý, je třeba informovat také zákonné zástupce agresora a vysvětlit jim, že jde v podstatě o trestný čin, jenž by měl být takto posuzován, pokud nebude s okamžitou platností ukončen.

Škola musí podpořit oběť a zajistit její bezpečí, zajistit co nejvíce důkazních materiálů, incident vždy vyšetřit, informovat rodiče, konzultovat řešení s dalšími institucemi, žádat konečný verdikt a informace, zvolit odpovídající opatření a realizovat preventivní opatření.

Opatření při zjištění kyberšikany ve škole

Pokud došlo k tomuto činu v prostorách školy, bude přestupek řešen výchovnými opatřeními v souladu se školním řádem. Pokud došlo k takovému jednání mimo prostory školy je na zákonných zástupcích, zda případ nahlásí příslušným orgánům (Policii ČR). Šikana bývá nejčastěji postihována podle ustanovení trestního zákona, a to jako:

- a) trestný čin omezování osobní svobody
- b) trestný čin vydírání
- c) trestný čin vzbuzení důvodné obavy
- d) trestný čin loupeže
- e) trestný čin ublížení na zdraví
- f) čin poškozování cizí věci
- g) trestný čin znásilnění či pohlavního zneužívání

K tomu, aby byl pachatel postižen, musí být starší 15 let (15 - 18 let mladiství). K trestní odpovědnosti mladších 15 let nedochází, neznamená to však, že nemohou být postiženi jinak, případně mohou být postiženi rodiče. Nezletilý pachatel může být postižen nařízením ústavní výchovy, může nad ním být stanoven dohled. Výchovná opatření při šikaně zjištěné v prostorách, areálu školy, při akcích školy - prokázaná šikana (dle závažnosti situace).

EXTREMISTICKÉ CHOVÁNÍ

Za extremistické chování lze považovat takové, které je vědomě konáno ve prospěch politických, náboženských a etnických hnutí a ideologií, jež směřují proti základům demokratického ústavního státu. U žáků se zpravidla jedná pouze o dílčí postoje a formy podpory mající často pouze slabý ideologický základ.

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu tyto příslušníky těchto skupin hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují.

Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, jež jsou jako cizí pojímány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Antisemitské jednání je takové, které poškozují objekt židovského charakteru kvůli tomu, že tomuto objektu přisuzuje určité negativní vlastnosti či symbolický význam na základě subjektivní percepce židovství.

Extremismus lze dělit na

- a) pravicový (odmítá rovnost lidí a na tomto základě potlačuje svobodu některých z nich),
- b) levicový (absolutizuje rovnost lidí na úkor individuální svobody),
- c) náboženský (nárokuje suverenitu náboženského vyznání na úkor excesivního porušení lidských práv a individuální svobody),
- d) etnicko-regionální (nárok na suverenitu a separaci vlastního etnika anebo regionu vede k excesům potlačování svobody jiných),
- e) environmentální (zájmy subjektivně pojeté přírody a jejich částí jsou nadřazeny demokratickým principům a prosazovány excesivně na úkor lidské svobody).

Postup

V případě, kdy zaměstnanec školy zjistí některý z výše uvedených projevů extremistického chování u žáka školy, informuje TU, ředitele školy, VP a ŠMP (krizový tým). Jeho cílem je pak:

1. Zjistit hloubku extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních anebo antisemitských postojů u jednotlivců a zjistit jejich případné vazby na extremistickou scénu mimo školu.
2. Zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
3. Vyvolat diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu.
4. Nabídnout alternativní volnočasové aktivity.
5. Zaměřit výuku (v rámci hodin dějepisu, ZSV, biologie...) na tyto problémy.
6. Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.
7. Pozvat experty k diskusi se žáky.
8. Informovat rodiče v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídnout jim spolupráci.

V případě závažných projevů (především násilných) informovat Policii ČR.

KRÁDEŽE

Prevence proti krádežím a postupy při zjištění takového jednání na škole.

- a) Krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.
- b) Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola žákům doporučuje nenosit cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním. Na škole není stanoveno místo na odkládání věcí.

- c) Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Postup při zjištění krádeže ve škole

1. V případě, kdy zaměstnanec školy zjistí na půdě školy krádež, neprodleně informuje vedení školy. Každý, kdo se dopustí krádeže na školní půdě, by měl mít možnost pohovořit si o svém jednání s ředitelem školy.
2. S náhradou způsobené škody pedagogové postupují jako u vandalismu. Preferují nápravu vztahu mezi poškozeným a zlodějem a trvají na tom, aby zloděj věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se a nabídnul za své chování nějakou kompenzaci.
3. Zákonné zástupce zloděje vyrozumí škola vždy až poté, kdy bude přesně znát příčiny, které žáka k takovému chování vedly a to zejména v případě mladších žáků.
4. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu, vyrozumí vedení školy Policii ČR a oznámí podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
5. O krádeži a jejím šetření provede pedagog záznam, z něhož budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti.

V případě, že je ukradena věc menší hodnoty než 5000,- Kč a je to bez použití násilí (překonání překážky), není to vloupání a jedná se o přestupek proti majetku dle § 50 zák. o přestupcích č. 200/1990 Sb. v platném znění. V případě, že je ukradena věc menší hodnoty než 5000,- Kč a je to s použitím násilí (vypáčená skříňka, šatna, šuplík) nebo násilí vůči osobě a snaha zmocnit se věci (loupež), jedná se vždy o trestný čin. Škoda na odcizené věci od 5000,- Kč výše je trestným činem krádeže dle ustanovení § 205 trestního zákoníku.

VANDALISMUS

Vandalismus ve školním prostředí se projevuje ničením školního majetku nebo jeho poškozováním a ničením majetku ostatních žákyň a žáků, případně dalších členů školní komunity. Jedná se buď o významné útoky na věci mající za následek jejich úplné zničení (ulomené část nábytku, prokopnuté dveře, utržené vodovodní kohoutky, utrhané hadice od hasicích přístrojů, zničené školní pomůcky, učebnice část oblečení) nebo významné poškození (čmáranice a nápisy na zdech nebo školním nábytku, popsané a polité učebnice, oloupané nejrůznější rohy, nalepený toaletní papír na stropě apod.).

Postup při zjištění vandalismu ve škole

1. Náhradu úmyslně způsobené škody důsledně vymáhejte po tom, kdo ji způsobil. U nezletilých potom po jejich zákonném zástupci.
2. Jestli žák nebo žákyně, kteří škodu způsobili, nejeví ochotu k její nápravě, případně je škoda takového rozsahu, že věc nelze svépomocně opravit, vyrozumí TU o tomto chování zákonné zástupce žáků a dohodne s nimi způsob náhrady škody.
3. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu a ten, kdo ji způsobil, není ochotný škodu nahradit, vyrozumí vedení školy Policii ČR a oznámí podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestný čin majetkové povahy.
4. U škod, které se dají nahradit tak, že je opraví sám žák/žákyně, bude pedagog preferovat tento způsob náhrady škody.

5. O způsobené škodě provede TU záznam, z něhož budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti, a kopie záznamu bude uložena u výchovného poradce a metodika prevence.
6. V případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, jež zvolila škola, neměla žádný účinek, oznamuje vedení školy toto jednání OSPOD.

Výchovná opatření při zjištění vandalismu ve škole

Jestliže se jedná o záměr a cíl, pak je třeba použít vůči žákovi/žákyni jiné opatření, než když se jedná o snahu na sebe upozornit, vyrovnat se spolužákům a spolužačkám nebo o následek šikany, či její doprovodný projev.

ZÁŠKOLÁCTVÍ

Třídní učitel by měl být nejpozději do 3 dnů od počátku absence informován od rodičů a zákonných zástupců o důvodu nepřítomnosti žáka ve škole. Pokud takto neučiní, lze nepřítomnost žáka klasifikovat jako záškoláctví.

Postup řešení zjištěného záškoláctví

1. neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnost žáků informuje třídní učitel výchovného poradce, který tyto údaje vyhodnocuje.
2. Při zvýšené omluvené nepřítomnost prověřuje TU její věrohodnost. Neomluvenou nepřítomnost **do součtu 10 vyučovacích hodin** řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru, na nějž je zákonný zástupce pozván. Projedná důvod nepřítomnosti žáka, způsob omlouvání jeho nepřítomnosti, upozorní na povinnost stanovenou zákonem a seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence a dohodne termín další schůzky. O pohovoru provede zápis, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem. Zákonný zástupce zápis podepíše a obdrží kopii. Odmítnutí či převzetí zápisu se do zápisu zaznamenává. Zápis uloží výchovný poradce ve své dokumentaci. TU o schůzce informuje vedení školy.
3. Pokud má žák **víc než 10 neomluvených hodin**, svolává ředitel školy školní výchovnou komisi. Podle závažnosti absence žáka se jí účastní: ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodik prevence. O průběhu a závěrech jednání se provede zápis, který zúčastnění podepíší. Neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápise zaznamenávají. Každý účastník jednání obdrží kopii zápisu.
4. V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka **přesáhne 25 hodin**, zasílá škola oznámení o zanedbání školní docházky s náležitou dokumentací orgánu sociálně právní ochrany dětí.
5. V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, následuje hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR.

Výchovná opatření při prokázaném záškoláctví

Pokud žák poruší povinnosti stanovené školním řádem, lze mu podle závažnosti tohoto provinění uložit napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele nebo důtku ředitele školy.

PODVOD

Zpravidla jde o podvody typu falšování podpisu rodičů nebo zákonných zástupců, klasifikace v žákovských knížkách.

Postup při zjištění podvodného jednání u žáka

1. Pokud jde o falšování podpisu na omluvence z důvodu neomluvené nepřítomnosti žáka ve vyučování, je třeba tento přestupek klasifikovat jako záškoláctví (viz. záškoláctví).
2. Pedagog po pohovoru se žákem učiní o této skutečnosti písemný záznam, který bude uložen u TU a výchovného poradce.
3. Pedagog vyrozumí zákonné zástupce žáka a v závažných případech výchovného poradce a vedení školy.

Výchovná opatření při zjištění podvodu u žáků

Výchovná opatření jsou udělována v souladu se školním řádem podle rozsahu a závažnosti podvodného jednání.

SEXUÁLNÍ RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ

U dětí a dospívajících je možno rizikovost upozorovat u nevhodných sexuálních projevů. Je potřeba je rozlišit od projevů normální sexuální zvědavosti, experimentace s vlastním tělem i tělem druhých dětí.

Za rizikové sexuální chování pokládáme předčasný začátek pohlavního života, vysokou frekvenci pohlavních styků, náhodné známosti, promiskuitu, prostituční chování, krvavé sexuální praktiky, styk bez použití kondomu (vaginální, anální a orální). V širším slova smyslu se k němu řadí i další ovlivňující faktory, například asociální chování, agresivita, užívání alkoholu a drog.

Projevy rozvoje sexuální deviace u dětí mohou souviset se zvýšenou agresivitou, týráním zvířat, nápadnou neobratností při dvoření, chyběním empatie, nutkavou masturbací, atypickým sexuálním vývojem, u chlapců se zvyšuje fyzická agrese a u dívek spíše sebepoškozování (varující je triáda symptomů: noční pomočování i po dvanáctém roce života, krutost ke zvířatům a žhářství).

Projevy sexuální deviace je třeba podchytit včas a také dítěti včas poskytnout adekvátní pomoc, díky tomu se může předejít spáchání trestného činu, který ničí životy všech lidí v jeho dosahu. **Jednotný postup při sexuálním rizikovém chování** – totožný jako při šikaně.

SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ

Sexuální zneužívání je každé nepřiměřené vystavení dítěte sexuálnímu činu nebo chování, které vede k uspokojování potřeb zneuživatele. Do 15 let věku dítěte je jakékoli jednání sexuálního charakteru směřující vůči jeho osobě považováno za pohlavní zneužití a tedy trestný čin, který jsme povinni hlásit OSPODu a Policii ČR (ať už se jedná o dotýkání se dítěte na intimních místech, pohlavní styk s ním, nucení dítěte k těmto či podobným aktivitám).

Postup při svěření se dítěte učiteli s pohlavním zneužitím

1. Je potřeba si uvědomit, že jde o velmi citlivou záležitost.
2. Vyslechnout dítě, nic z jeho slov nezpochybňovat – podrobnější vyšetřování nechat na psychologovi a policii.
3. Ocenit dítě, že se vám svěřilo a ujistit ho, že pro ně uděláte vše, co je ve vašich silách. Je vhodné dítěti sdělit, že skutečnost musíte ohlásit na policii a zabránit tak dalšímu opakování zneužívání. Pokud vás dítě prosí, abyste o tomto nikomu neříkali, NESMÍTE MU ani tak SLÍBIT SVOU MLČENLIVOST.
4. Bezodkladně své zjištění oznámit řediteli školy.
5. Podezření na trestný čin pohlavního zneužití hlásí škola OSPODu. Pokud se jedná o hodnověrně potvrzené podezření, obrací se škola na Policii ČR.
6. V případě, že se zneužívání dopouští rodič, NESMÍTE V ŽÁDNÉM PŘÍPADĚ informovat rodiče o tom, že se nám dítě svěřilo.

Stejný postup platí, pokud přijde informace nepřímo – vyplýne z ankety, od spolužáků, či z jiného zdroje. Učitel se dítěte nevyptává a jde svůj poznatek sdělit rovnou řediteli školy.

DOMÁCÍ NÁSILÍ V RODINĚ DÍTĚTE

Domácí násilí představuje obvykle **fyzické, psychické, nebo sexuální násilí** mezi blízkými osobami, k němuž dochází skrytě v soukromí. Je typické, že se intenzita násilného chování v průběhu času stupňuje, což snižuje schopnost oběti i agresora toto chování zastavit a pracovat na nápravě narušeného vztahu. Děti jsou považovány za svědky domácího násilí, pokud vidí či slyší násilné projevy, vidí důsledky (zranění) násilí. Přítomnost dítěte u domácího násilí považuje WHO (Světová zdravotnická organizace) za psychické týrání dítěte. Pokud jsou děti svědky domácího násilí, často se projevují stejně, jako děti - přímé oběti týrání. Rovněž i důsledky pro jejich další vývoj a život jsou srovnatelné s těmi, s nimiž se potýkají děti, jež jsou v roli obětí týrání. Proto je pedagog povinen jednat v okamžiku, kdy se dítě zmíní o opakovaném násilí mezi členy domácnosti, v níž žije, a jehož je dítě svědkem.

Klíčové charakteristiky domácího násilí

- a) Je **opakované**.
- b) Je **neveřejné**, probíhá v soukromí domácnosti.
- c) **Eskaluje**. Domácí násilí se stupňuje jak ve svých formách (od urážek a ponižování až k fyzickému násilí), tak i ve své hloubce (od první facky až po velice brutální napadání, jež může vést k ohrožení na životě).
- d) **Role oběti a agresora jsou jasně rozdělené**, nezaměňují se.
- e) Zcela zásadní pro identifikaci násilí je zneužívání moci a kontroly, která v oběti vzbuzuje strach.
- f) Pachatel bývá násilný většinou jen ke své oběti, nikoli navenek, mívá „dvojitou tvář“. Okolí se může jevit sympatický. Pouze část pachatelů je agresivní i navenek.
- g) Pachatel považuje svoje chování za ospravedlnitelné, má pocit nároku na takové chování.
- h) K domácímu násilí dochází v cyklech: znamená to, že se střídají období vzrůstání napětí a násilí, období relativního klidu a opětovného narůstání tenze a opětovného násilí.

- i) Chování oběti je zaměřeno na zajištění přežití (např. minimalizace nebo snižování násilí, přebírání odpovědnost za násilí, ochrana násilníka, setrvávání v násilném vztahu).

Doporučené postupy při podezření na domácí násilí

1. Pokud se dítě samo svěří učiteli o domácím násilí v rodině, měl by mu učitel projevit důvěru, nebagatelizovat jeho sdělení, neobviňovat jej ze lži a podpořit jej. Měl by jej informovat o tom, že se na domácí násilí vztahuje ohlašovací povinnost a on musí jednat v souladu s ní, aby dítě ochránil.
2. Podezření na domácí násilí v rodině dítěte neprodleně oznámit řediteli, popř. dalšímu členu krizového týmu. Škola informuje OSPOD o svém podezření z ohrožování výchovy dítěte.
3. Pokud se na pedagoga obrátí rodič – oběť domácího násilí, měl by jej pedagog odkázat na další odborníky, kteří se této problematice systematicky věnují (viz. příloha KP), prostřednictvím některého z členů krizového týmu.
4. V žádném případě neřešit podezření na domácí násilí rozhovorem s rodičem - agresorem, tento postup by se mohl obrátit proti dítěti.

Co by mělo v případném rozhovoru, když se vám dítě svěří, určitě zaznít

1. Násilí a to, co se doma odehrává, není vinou dítěte.
2. Za násilí nemohou ani sourozenci.
3. Za násilí je odpovědný ten, kdo jej vykonává.
4. Je velmi dobře, že se rozhodlo o situaci někomu říci.
5. Nikdo nemá právo se k někomu chovat násilně a to ani v rodině, ani když je silnější, ani když je to rodič.
6. Násilí dítě nemůže zastavit samo, ale jen s pomocí okolí, proto je tak důležité, že se svěřilo.

Nevhodné postupy

Škola nemůže poskytovat terapeutické služby. Pedagog by se měl rovněž vyhnout postupům, které mohou dítě poškodit (stigmatizovat, traumatizovat jej apod.), jako je např. otevřené řešení podezření před třídou; nepřiměřený tlak na dítě, aby hovořilo o problému doma; obvinění ze lži.

PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY A SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Porucha příjmu potravy (PPP) – jedná se o okruh onemocnění, kam patří mentální anorexie – bulimie a také přejídání spojené s jinými psychickými poruchami. U PPP jsou typické obavy z tloušťky, manipulace s jídlem, sloužící ke snížení hmotnosti a zkreslené vnímání vlastního těla. Nejčastěji se projevují během dospívání a rané dospělosti, ale mohou se rozvinout i v pozdějším věku nebo naopak v dětství.

Sebepoškozování – je agresivní chování člověka, které je nasměrování proti němu samotnému. Pro sebepoškozování je charakteristické, že se opakuje, je návykové. Ve společnosti se o něm ví a mluví velmi málo, s tímto problémem se však potýká mnoho osob, především dospívajících.

Situaci řeší tito pracovníci: třídní učitel, pedagogický pracovník, vedení školy, rodiče – zákonní zástupci, pediatr, PPP.

Postup při podezření na PPP

1. Pedagog si všímá chování a jednání žáků. Pokud má podezření na PPP (rychlé zhubnutí, časté zvracení, nápadná změna nálad...) informuje ředitele školy, popř. někoho z členů krizového týmu.
2. Po poradě s krizovým týmem zprostředkuje zpětnou vazbu dítěti a rodině o případných jídelních zvyklostech dítěte (pozor na vhodně volené formulace a slova, pedagogický pracovník není terapeut!).
3. Pomůže zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem.

Uvedený postup platí i v případě sebepoškozování dítěte.

V Zábřehu 28. 8. 2020

Mgr. Martin Paclík
ředitel školy